

**Informatienota voor de raad**

Datum 14 april 2020

|              |                                                                                                           |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Onderwerp    | Financieel coulanchebeleid gecontracteerde zorgaanbieders en gesubsidieerde organisaties vanwege COVID-19 |
| Versienummer | V 1.1                                                                                                     |

Portefeuillehouder Klaas Sloots

Informant F.J. Kuijpers  
Afdeling Concernstaf  
Telefoon 038 498 4405  
Email F.Kuijpers@zwolle.nl  
Bijlagen Geen

**Wij stellen u voor kennis te nemen van:**

Het besluit van het college tot het instellen van een financieel coulanchebeleid voor gecontracteerde zorgaanbieders en gesubsidieerde organisaties.

- 1 Het uitgangspunt te hanteren dat bij de vaststelling van de door de gemeente beschikte subsidies 2020 de subsidie niet zal worden gekort als voorgenomen prestaties na 1 maart 2020 niet kunnen worden gehaald vanwege de COVID-19 maatregelen en afspraken te maken met deze organisaties als dit leidt tot een financieel voordeel.
- 2 De deadline voor gesubsidieerde organisaties voor het indienen van aanvragen voor het begrotingsjaar 2021 of het indienen van de jaarverantwoording over 2019 met 3 maanden wordt opgeschoven tot uiterlijk 1 september 2020.
- 3 Aan te sluiten bij de landelijke afsprakenkader tussen Rijk en VNG van 25 maart jongstleden voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning waarbij een dringend beroep op gemeenten wordt gedaan om de financiering van de omzet van zorgaanbieders onverminderd te laten plaatsvinden, zoals die contractueel overeengekomen is dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan.

Datum 14 april 2020

## [Toelichting op het voorstel](#)

### **Inleiding**

De maatregelen vanwege de corona-situatie in ons land hebben voor alle mensen en vele organisaties consequenties. Sommige aanbieders van zorg, zoals jeugdhulp en Wmo kunnen geen, minder of andere zorg verlenen of activiteiten uitvoeren. Sommige gesubsidieerde organisaties kunnen hun voorgenomen prestaties niet uitvoeren. Dit heeft financiële consequenties als ze daar op worden afgerekend en geeft veel onzekerheid. Zij stellen vragen aan gemeenten.

Landelijke afspraken brengen met zich mee dat we de aanvankelijke lijn om organisaties tegemoet te komen in de vorm van geldleningen (collegebesluit d.d. 24 maart jl. 'governance financiële ondersteuning aan organisaties') moeten verbreden.

VWS en VNG hebben afspraken gemaakt om financiële duidelijkheid te geven m.b.t. jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning en roepen gemeenten op aanbieders te blijven betalen. Onderdeel van de afspraken is dat zorgaanbieders geen beroep kunnen doen op rijksregelingen en zich tot de gemeenten en zorgverzekeraars moeten wenden. Met dit besluit volgen wij deze landelijke richtlijn.

Ook voor de door ons gesubsidieerde organisaties willen wij de financiële onzekerheid weg nemen door te bepalen dat subsidies niet worden teruggevorderd als prestaties niet worden gehaald vanwege de COVID-19 maatregelen om te voorkomen dat deze organisaties financieel in de knel komen en het leveren van zorg geborgd blijft.

Ontwikkelingen en nieuwe inzichten volgen elkaar snel op. Dit wordt nauwgezet gevolgd en kan leiden tot aanpassingen van het besluit. We blijven updaten aan de hand van landelijke ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht.

### **Beoogd effect**

Het wegnemen van financiële onzekerheid bij aanbieders van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning en bij de door de gemeente Zwolle gesubsidieerde organisaties.

### **Argumenten**

#### *1. Wegnemen financiële onzekerheid bij gesubsidieerde organisaties*

Voor organisaties die vanwege de COVID-19 maatregelen hun voorgenomen prestaties niet kunnen leveren zijn dit financiële onzekere tijden. Het voortbestaan van de organisatie staat daarbij soms op het spel.

Het vaststellen van de subsidies 2020 gebeurt in de regel pas na mei 2021 als de verantwoordingen over het jaar 2020 zijn ontvangen. Organisaties zouden nog een jaar moeten wachten voordat zij te horen krijgen of zij (een deel) van de subsidie wel of niet moeten terugbetalen omdat prestaties niet geleverd zijn als gevolg van de COVID-19 maatregelen.

Door nu het besluit te nemen dat deze organisaties bij de vaststelling van de subsidie niet gekort gaan worden als zij hun voorgenomen prestaties niet hebben kunnen leveren, bieden wij deze organisaties extra financiële zekerheid. We volgen hierin het Rijk die met haar gesubsidieerde organisaties soortgelijke afspraken maakt.

Door het bieden van deze zekerheid verwachten wij ook dat de gesubsidieerde organisaties ook hun

Datum 14 april 2020

financiële verplichtingen kunnen nakomen zodat ook hun medewerkers, verhuurders, of andere gecontracteerde partijen niet in de knel komen en het leveren van zorg geborgd blijft. Tot het moment van de vaststelling zullen de voorschotverstrekkingen van de subsidies doorlopen volgens het reguliere betaalschema.

Voor organisaties waarvan de subsidie is beschikt maar waarvan de prestatie nog steeds geleverd kan worden veranderd er niets. Subsidies waarvoor de prestatie niet volledig kan worden geleverd valt alleen het deel dat niet geleverd kan worden vanwege de COVID-19 maatregelen onder de werking van dit besluit. Als organisaties meerkosten maken als gevolg van COVID-19 maatregelen waardoor hun huidige subsidie niet meer toereikend is kunnen daarvoor een aanvullende subsidieaanvraag indienen. Het Rijk heeft aangegeven gemeenten te compenseren voor meerkosten als gevolg van de coronacrisis. Wij zullen de subsidieaanvraag honoreren als de meerkosten uit de rijksregeling worden vergoed.

In veel gevallen is de subsidie echter niet de enige bron van inkomsten van deze organisaties. Kaartverkoop, horecaomzet, zaalverhuur etc. kunnen andere bronnen van inkomsten zijn. Zouden gesubsidieerde organisaties om die reden alsnog in liquiditeitsproblemen komen, kunnen ze een beroep doen op de leningsfaciliteit waartoe al eerder besloten..

Het kan zijn dat het volledig uitbetalen van de subsidie leidt tot een voordeel bij de gesubsidieerde organisatie; omdat bij het niet doorgaan van de activiteiten ook bepaalde kosten niet worden gemaakt of omdat zij toch gebruik kunnen maken andere maatregelen van het Rijk.

In dat geval zullen wij een beroep doen op de betreffende organisatie om alsnog op een ander moment de prestatie te leveren of het teveel ontvangen bedrag terug te storten naar de gemeenten of dit bedrag te reserveren en te betrekken in hun volgende subsidieaanvraag. Hierbij wordt aangetekend dat met dit besluit geen afstand wordt gedaan van het recht tot terugvordering. Wij zullen bij de controle van de jaarverantwoording aan de organisaties kenbaar maken als ons inziens een financieel voordeel is behaald vanwege het volledig uitbetalen van de subsidie. Maar wij werken vanuit het vertrouwen dat de gesubsidieerde organisaties prudent met gemeenschapsgelden omgaan.

Het besluit geldt ook voor organisaties waarmee meerjarige subsidie afspraken zijn gemaakt maar dan expliciet voor de periode na 1 maart en zolang de COVID-19 maatregelen van kracht zijn (op dit moment is dit 28 april respectievelijk 1 juni).

## 2. *Opschuiven deadlines voor gesubsidieerde organisaties*

We ontvangen nu met enige regelmaat mailtjes van gesubsidieerde organisaties dat zij de datum van 1 mei voor de jaarverantwoording niet gaan halen. Dit heeft in de meeste gevallen te maken met de beschikbare capaciteit bij accountants. Ook kan 1 juni voor het indienen van de aanvragen 2021, door de beperkte mogelijkheden om bestuursvergaderingen te beleggen, een probleem zijn. Hoewel wij in de praktijk verwachten dat de meeste organisaties toch de deadlines gaan halen, willen wij nu de gesubsidieerde organisaties het comfort bieden dat zij, indien zij de deadlines niet halen, dit later kunnen nog doen, maar wel voor 1 september 2020. Dit is afgestemd met het Subsidieloket.

In de algemene subsidieverordening (ASV) is geregeld dat de bevoegdheid om aanvraagtermijnen voor subsidies te verlengen en om subsidies vast te stellen een bevoegdheid van het college is.

Datum 14 april 2020

Het opschuiven van de deadlines geldt niet voor het aanleveren van de accountantsverklaringen bij productieverklaringen van zorgaanbieders. De deadline hiervoor was 1 april. Een enkele organisatie heeft aangegeven een kleine vertraging te hebben in de aanlevering. Dit is ook het landelijke beeld blijkt uit berichtgeving van BZK. Zolang dit binnen de planning van de controle op onze jaarrekening 2019 mogelijk is, wordt enige ruimte gegeven om later aan te leveren.

### 3.1 *Het landelijke afsprakenkader tussen Rijk en VNG voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.*

Op 25 maart jongstleden heeft VWS samen met de VNG in een brief een dringend beroep gedaan op gemeenten om de aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financieel zekerheid en ruimte te bieden. Aanbieders hebben dat nodig om in deze fase van de crisis continuïteit van zorg en ondersteuning te kunnen garanderen en professionals in te zetten daar waar ze nu het meest nodig zijn. Ook blijft zo voldoende capaciteit beschikbaar voor toekomstige jeugdzorg en ondersteuning. Het Rijk en de VNG hebben dit landelijk afsprakenkader als volgt verwoord in hun brief:

*De verlening van zorg en ondersteuning leidt soms tot meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM. De meerkosten die direct voortkomen uit het volgen van deze maatregelen zullen vergoed worden. Het is van belang deze meerkosten op een eenvoudige manier in beeld te brengen. Het Rijk zal gemeenten compenseren voor de meerkosten die zij aan hun aanbieders betalen t.b.v. de extra maatregelen vanwege corona.*

*Professionals zullen de komende tijd door de coronacrisis op een andere manier zorg verlenen of op een andere plek werkzaam zijn omdat dat nodig is. Dit vraagt om ruimte en soepelheid in de verantwoording. Het Rijk is bereid dit te ondersteunen, waar dat nodig en mogelijk is.*

*Door vraaguitval of verminderde inzetbaarheid van personeel (door verhoogd ziekteverzuim) zal de omvang van zorg en ondersteuning tijdelijk feitelijk afwijken van de normale situatie. Het is nu van belang dat de financiering van de omzet onverminderd plaatsvindt, zoals die contractueel overeengekomen was dan wel een zo goed mogelijke inschatting daarvan. Met als doel acute liquiditeitsproblemen te voorkomen en de gevolgen van de corona-crisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspannen om de professionele inzet zo goed mogelijk te benutten (binnen hun organisatie dan wel op andere plaatsen waar de acute behoeften bestaat), en daarmee de eventuele omzetsdaling te beperken. Gemeenten zullen dat bevorderen door daarover actief in gesprek te gaan met de aanbieders. Voor de zomer gaan Rijk en gemeenten in gesprek over de compensatiemogelijkheden van de effecten die optreden na afloop van de coronacrisis. Dan gaat het om de per saldo extra uitgaven over het geheel van 2020 voor zover die gerelateerd kunnen worden aan een evident uitstel van noodzakelijke zorg. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat onder de gebruikelijke omzet kan worden gerealiseerd.*

Met het nu te nemen besluit om in te stemmen met het landelijk afsprakenkader sluiten wij ons aan bij de gemaakte landelijke afspraken. De afspraken worden nog verder uitgewerkt in handreikingen. Deze handreikingen zullen voor ons ook leidend zijn in ons verdere handelen waarbij het aanpassen van de huidige declaratieregels op de andere manier van zorg verlenen nu al zoveel als mogelijk worden doorgevoerd.

Datum 14 april 2020

Het besluit om zorgaanbieders te financieren op basis van omzet is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet een bevoegdheid van het college. Het financieren van zorgaanbieders op basis van een inschatting van de omzet en niet op basis van prestaties werpt wel vragen op omtrent de rechtmatigheid van de betalingen. VNG is daarover inmiddels al in overleg met branches en accountants.

Bedragen die wij uitbetalen op basis van het landelijk afsprakenkader om zo de financiering van de omzet van zorgaanbieders onverminderd te laten plaatsvinden, zullen in de financiële administratie nauwgezet worden vastgelegd. Mogelijk dat deze bedragen later nog met het Rijk verrekend kunnen worden of dat bij de verdere uitwerking blijkt dat deze bedragen toch teruggevorderd kunnen worden van zorgaanbieders of kunnen worden omgezet in een lening.

### 3.2 *Eenduidige gezamenlijke werkwijze voor jeugdzorg binnen RSJ verband.*

Voor jeugdzorg is belangrijk dat er een eenduidige regionale werkwijze wordt gehanteerd. Omdat gezamenlijk is aanbesteed is eenduidigheid een gegeven. Aanbieders moeten binnen een aanbesteding gelijk worden behandeld.

De wethouders jeugd van de gemeenten Kampen, Ommen en Zwolle hebben namens de regio IJsselland gesproken over de zorgen van jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen als gevolg van de corona-maatregelen en over het dringende advies van het Rijk en de VNG over de continuering van de financiering van zorg. Dat heeft geleid tot een gezamenlijk voorstel om het advies van het ministerie en de VNG over te nemen en besluitvorming hierover in de colleges te laten plaatsvinden. De drie genoemde wethouders hebben dit voorstel telefonisch besproken met de wethouders van de overige gemeenten. Het voorstel zal vervolgens nog formeel geagendeerd worden binnen het regionaal Bestuurlijk Overleg jeugd.

### 3.3 *Ook het vraagafhankelijk vervoer valt onder het landelijke afsprakenkader.*

In de brief van VWS en VNG wordt expliciet gesproken over aanbieders in de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. In de nadere duiding van de brief heeft de VNG aangegeven dat ook het vraagafhankelijk vervoer (CVV/Regiotaxi (vangnetfunctie OV), Wmo-vraagafhankelijk vervoer en alle routegebonden vervoer met als stromen leerlingenvervoer, Sw/participatiewet-vervoer, Wmo-dagbesteding, Jeugdwet (behandeling/dagbesteding) onder de werking van de brief valt met dien verstande dat de afspraak met de brancheorganisaties is gemaakt dat voor uitgevallen routegebonden ritten de lijn is om 80% door te blijven financieren.

### **Risico's**

Het doorbetalen van niet-geleverde prestaties is in principe onrechtmatig en neigt naar staatssteun. Er wordt op landelijk niveau hierover met accountants gesproken. Als ze daar op landelijke niveau geen afspraken over worden gemaakt kan dit voor de gemeente Zwolle leiden tot een niet-goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2020.

De economische recessie vanwege de coronacrisis zal gevolgen hebben voor de overheidsfinanciën. We moeten rekening houden met een teruglopende algemene uitkering en oplopende bijstandsuitgaven. Dit zal op een later moment mogelijk tot bezuinigingen gaan leiden waardoor alsnog keuzes moeten worden gemaakt die ook gevolgen kunnen hebben voor gecontracteerde zorgaanbieders en gesubsidieerde organisaties.

Datum 14 april 2020

### **Financiën**

Instemmen met dit voorstel heeft in principe geen directe gevolgen voor de begroting van de gemeente Zwolle aangezien de omzet van zorgaanbieders en verstrekte subsidies al in de begroting zijn opgenomen. Echter, de corona-crisis zal het realiseren van de al ingeboekte besparingsmogelijkheden in het sociaal domein mogelijk vertragen mede omdat nu de omzet van zorgaanbieders gefinancierd gaat worden en er dus niet op basis van geleverde prestaties afgerekend wordt. In het najaar, bij de 2<sup>e</sup> Berap, zullen wij u over de financiële gevolgen van alle COVID-19 maatregelen en het financieel coulancebeleid nader informeren.

Het Rijk heeft aangegeven dat meerkosten als gevolg van de coronacrisis, in het bijzonder door het volgen van de richtlijnen van het RIVM, zullen worden vergoed. Ook als het gaat om meerkosten die gemeenten aan aanbieders betalen t.b.v. de extra maatregelen vanwege corona. De wijze waarop het Rijk genoemde meerkosten vergoed moet nog worden uitgewerkt.

### **Communicatie**

Wij zullen de organisaties die het betreft zo spoedig over de genomen besluiten informeren.

### **Vervolg**

Ter uitwerking van het landelijk afsprakenkader zullen op korte termijn in overleg tussen Rijk en gemeenten de volgende onderwerpen met voorrang worden opgepakt.

- De wijze waarop het Rijk genoemde meerkosten, voortvloeiend uit de adviezen van het RIVM, compenseert van gemeenten;
- Handreikingen op welke wijze, binnen de verschillende bekostigingsmethoden, gemeenten en aanbieders financiering tot initieel 1 juni 2020 vorm kunnen geven;
- Overleg met branches en accountants over de rechtmatigheid van uitgaven in de verantwoording
- De doorwerking van bovenstaande afspraken voor pgb-houders, zodat deze op vergelijkbare wijze worden behandeld.

### **Openbaarheid**

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke